

11. มาตรฐานบัญชี

ในการดำเนินธุรกิจของสถาบันการเงินจำเป็นต้องมีนโยบายการบัญชีและการปฏิบัติทางบัญชีที่เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี เพื่อให้การแสดงรายการในงบการเงินและการเปิดเผยข้อมูลมีความเพียงพอและโปร่งใส โดยไม่มีการละเว้นการบันทึกรายการหรือการตกแต่งรายการทางบัญชีเพื่อปกปิดหรือไม่แสดงฐานะทางการเงินที่ถูกต้องตามความเป็นจริง อันอาจจะทำให้นักลงทุนและผู้ใช้งบการเงิน โดยทั่วไปเกิดความเข้าใจผิด ตัดสินใจผิดพลาด และเกิดความเสียหายได้ในที่สุด

พ.ร.บ. การบัญชี พ.ศ. 2543 กำหนดให้นิติบุคคลทุกประเภท ซึ่งรวมถึงสถาบันการเงินลงรายการในบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี โดยกำหนดให้ **มาตรฐานการบัญชี** หมายถึง หลักการบัญชีและวิธีปฏิบัติทางบัญชีที่รับรองทั่วไป หรือมาตรฐานการบัญชีที่กฎหมายกำหนด ซึ่งในปัจจุบันหมายถึงมาตรฐานการบัญชีและแนวปฏิบัติทางบัญชีของประเทศไทย (Thai Accounting Standard: TAS) ที่ออกโดยสภาวิชาชีพบัญชี ทั้งนี้ ในกรณีที่สภาวิชาชีพบัญชียังไม่ได้ออกมาตรฐานการบัญชีหรือแนวปฏิบัติทางบัญชีในเรื่องใด ให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีและแนวทางปฏิบัติอื่นที่เกี่ยวข้องของคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ (IASs/IFRSs) หรือของประเทศสหรัฐอเมริกา หรือในกรณีที่ไม่สามารถอ้างอิงจากแหล่งที่มาข้างต้นได้ ให้ใช้หลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปหรือประเพณีนิยมเป็นหลักปฏิบัติ

นอกจากนี้ สถาบันการเงินยังต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของ **พ.ร.บ. การธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505** ซึ่งกำหนดให้สถาบันการเงินบันทึกบัญชีและจัดทำงบการเงินให้ครบถ้วนถูกต้องตามความเป็นจริง และมีรูปแบบงบการเงินตามประกาศรายการย่อที่ ธปท. กำหนดด้วย ดังนั้นนอกจากสถาบันการเงินจะต้องบันทึกบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่กำหนดตามกฎหมายว่าด้วยบัญชีแล้ว ยังต้องปฏิบัติตามหนังสือเวียน/ประกาศ ธปท. ในเรื่องที่เกี่ยวข้องด้วย ซึ่งในบางกรณี ธปท. อาจออกหนังสือเวียนหรือประกาศ ธปท. เกี่ยวกับการบันทึกบัญชีสำหรับรายการที่เป็นการเฉพาะสำหรับธุรกิจของสถาบันการเงิน ซึ่งโดยหลักการจะไม่ขัดกับมาตรฐานการบัญชี แต่เป็นการเพิ่มความชัดเจนในการบันทึกบัญชีของสถาบันการเงินหรือเป็นการกำหนดแนวปฏิบัติในเรื่องที่ยังไม่มีมาตรฐานการบัญชีกำหนดไว้

แนวทางการกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย

- 1 [มาตรฐานการบัญชีที่ออกโดยสภาวิชาชีพบัญชี](#)
- 2 [หนังสือเวียน/ประกาศ ธนาคารแห่งประเทศไทยที่เกี่ยวกับการบัญชี](#)

1. มาตรฐานการบัญชีที่ออกโดยสภาวิชาชีพบัญชี

มาตรฐานการบัญชีและแนวปฏิบัติทางการบัญชีที่สภาวิชาชีพบัญชีออกใช้ในปัจจุบันแบ่งเป็น 4 ประเภท ดังนี้

(1) แม่บทการบัญชี

(2) มาตรฐานการบัญชี

สภาวิชาชีพบัญชีได้ออกมาตรฐานการบัญชี ซึ่งบังคับใช้อยู่ในปัจจุบันจำนวน 31 ฉบับ โดยสามารถดูรายละเอียดได้จาก [Website ของสภาวิชาชีพบัญชี](#)

(3) แนวปฏิบัติทางการบัญชี จำนวน 3 ฉบับ ได้แก่

- การโอนและรับโอนสินทรัพย์ทางการเงิน
- การบันทึกบัญชีสำหรับธุรกรรมซื้อคืน
- แนวปฏิบัติทางการบัญชีเกี่ยวกับหุ้นทุนซื้อคืนของกิจการ

(4) ร่างแนวปฏิบัติทางการบัญชี จำนวน 3 ฉบับ ได้แก่

- ร่างแนวปฏิบัติทางบัญชีสำหรับตราสารอนุพันธ์
- ร่างแนวปฏิบัติทางบัญชีสำหรับตราสารอนุพันธ์แฝง
- ร่างแนวปฏิบัติทางบัญชีสำหรับการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์

ทั้งนี้ในการจัดทำบัญชีและงบการเงินให้ถือปฏิบัติตามแม่บทการบัญชี มาตรฐานการบัญชี และแนวปฏิบัติทางการบัญชีที่ออกใช้โดยสภาวิชาชีพบัญชี อย่างไรก็ตามในกรณีที่ยังไม่มีมาตรฐานการบัญชีหรือแนวปฏิบัติทางการบัญชีที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนดครอบคลุมถึง ให้ปฏิบัติตามแนวทางต่อไปนี้

(1) ปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีที่กำหนดโดยคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ หรือมาตรฐานการบัญชีของประเทศสหรัฐอเมริกา หรือร่างแนวปฏิบัติทางการบัญชีของสภาวิชาชีพบัญชี

(2) หากไม่สามารถอ้างอิงได้ตามข้างต้น ให้ปฏิบัติตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปหรือตามประเพณีนิยม

2. หนังสือเวียน/ประกาศ ธนาคารแห่งประเทศไทยที่เกี่ยวกับการบัญชี

- 2.1 [แบบงบดุลและบัญชีกำไรขาดทุน](#)
- 2.2 [การบัญชีเกี่ยวกับการรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้เงินให้กู้ยืมและหลักเกณฑ์ใน
การกำกับดูแล](#)
- 2.3 [การบัญชีเกี่ยวกับเงินลงทุน](#)
- 2.4 [นโยบายการจ่ายเงินปันผล](#)
- 2.5 [การบัญชีสำหรับการขายทรัพย์สินรอการขาย](#)

2.1 แบบงบดุลและบัญชีกำไรขาดทุน

- (1) ในการจัดทำงบการเงิน ให้สถาบันการเงินจัดทำงบดุล งบกำไรขาดทุน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้น งบกระแสเงินสด นโยบายการบัญชี และหมายเหตุประกอบงบการเงิน โดยมีรายละเอียดที่เกี่ยวข้องอย่างน้อยตามรายการที่ ธปท. กำหนด และให้จัดทำเป็นงบการเงินเปรียบเทียบกับปีก่อนด้วย

ในกรณีที่สถาบันการเงินมีบริษัทย่อย ให้จัดทำงบการเงินรวมเพิ่มเติมด้วย และหาก สถาบันการเงินใดไม่นำบริษัทย่อยใดมารวมในงบการเงินรวม ให้แจ้งเหตุผลถึงการไม่นำมารวมพร้อมทั้งเปิดเผยผลกระทบ และเปิดเผยงบการเงินของบริษัทย่อยดังกล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงินของสถาบันการเงิน หรืองบการเงินรวมแล้วแต่กรณี

- (2) การจัดทำงบการเงินข้างต้น ให้เป็นไปโดยครบถ้วนถูกต้องตามความเป็นจริง และเป็นไปตามคำอธิบายรายการที่กำหนด โดยให้ปฏิบัติตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยในเรื่องที่เกี่ยวข้อง และมาตรฐานการบัญชีที่กำหนดตาม พ.ร.บ. การบัญชี พ.ศ. 2543

ในกรณีที่ยังไม่มีมาตรฐานการบัญชีตาม พ.ร.บ. การบัญชี พ.ศ. 2543 กำหนดในเรื่องใด ให้สถาบันการเงินระบุรายการ นโยบายการบัญชีที่ใช้สำหรับการบันทึก รายการนั้น และอธิบายว่านโยบายการบัญชีดังกล่าวเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีใด

- (3) ให้สถาบันการเงินประกาศงบการเงินที่ผู้สอบบัญชีรับรองและที่ประชุมผู้ถือหุ้นอนุมัติแล้วไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานของสถาบันการเงินและลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์รายวันอย่างน้อยหนึ่งฉบับ โดยให้แสดงรายงานของผู้สอบบัญชีไว้ด้วย ทั้งนี้ ให้กรรมการผู้มีอำนาจกระทำการแทนสถาบันการเงินอย่างน้อย 2 ท่าน ลงนามในงบการเงินด้วย

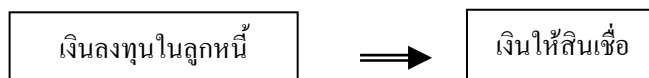
ประกาศและหนังสือเวียนที่เกี่ยวข้อง

1. [แบบงบดุลและบัญชีกำไรขาดทุนของธนาคารพาณิชย์ \(24 พ.ค. 2544\)](#)
2. [แบบงบดุลและบัญชีกำไรขาดทุนของสถาบันการเงิน \(24 พ.ค. 2544\)](#)

2.2 การบัญชีเกี่ยวกับการรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้เงินให้กู้ยืมและหลักเกณฑ์ในการกำกับดูแล (ใช้สำหรับธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน และ AMC)
หลักเกณฑ์การบันทึกบัญชีเงินลงทุนในลูกหนี้หรือเงินให้สินเชื่อ

		ประเภทบัญชีที่บันทึก	
		เงินลงทุนในลูกหนี้	เงินให้สินเชื่อ
1.	เมื่อรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้เงินให้กู้ยืม (ซื้อขายขาด)	/	
2.	หลังจากบันทึกบัญชีเงินลงทุนในลูกหนี้แล้ว <ul style="list-style-type: none"> □ มีการให้สินเชื่อเพิ่มเติม <ul style="list-style-type: none"> ○ สามารถแยกส่วนที่รับซื้อมากับส่วนที่ให้สินเชื่อเพิ่มเติมได้ <ul style="list-style-type: none"> ▪ ส่วนที่รับซื้อมา / ▪ ส่วนที่ให้สินเชื่อเพิ่ม / ○ ไม่สามารถแยกส่วนที่รับซื้อมากับส่วนที่ให้สินเชื่อเพิ่มเติมได้ / ○ ยกเลิกสัญญาเดิมและทำสัญญาใหม่ / □ มีการปรับเปลี่ยนเงื่อนไขหรือข้อตกลงใหม่ในการชำระหนี้ / 		

การโอนเปลี่ยนแปลงรายการ



- ใช้มูลค่ายุติธรรม ณ วันโอนเปลี่ยนฯ
- ผลต่างของราคาตามบัญชีกับมูลค่ายุติธรรม บันทึกเป็นกำไรหรือขาดทุนในงบกำไรขาดทุนทันที
- เมื่อโอนเปลี่ยนแปลงประเภทเป็นเงินให้สินเชื่อแล้ว ห้ามโอนกลับเป็นเงินลงทุนในลูกหนี้อื่น

เกณฑ์การกำกับดูแล

(1) การจัดชั้นกันสำรอง

- เงินลงทุนในลูกหนี้ → ผลต่างของราคาตามบัญชีที่สูงกว่ามูลค่า
ยุติธรรมให้กันสำรอง 100%
- เงินให้สินเชื่อ → เหมือนเงินให้สินเชื่อทั่วไป

(2) ลูกหนี้รายใหญ่

ทั้งเงินลงทุนในลูกหนี้และเงินให้สินเชื่อให้นำมานับรวมในการคำนวณลูกหนี้
รายใหญ่ทั้งหมด

การบันทึกดอกเบี้ยค้างรับ

ทั้งเงินลงทุนในลูกหนี้และเงินให้สินเชื่อ ให้ปฏิบัติในลักษณะเดียวกับเงินให้สินเชื่อทั่วไป

การประเมินมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนในลูกหนี้

	วิธีการประเมิน
1. เงินลงทุนในลูกหนี้ที่โอนเปลี่ยนประเภทเป็นเงินให้สินเชื่อ	<p>หามูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต คิดลดด้วยอัตราที่เหมาะสมกับความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้แต่ละราย</p> <ul style="list-style-type: none"> - อัตราคิดลด อาจคำนวณจากอัตราดอกเบี้ย MLR บวก Risk Premium - กรณีไม่สามารถหาอัตราคิดลดได้ ให้ใช้อัตราคิดลดที่ทำให้มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตเท่ากับมูลค่าตามบัญชีของเงินลงทุนในลูกหนี้
2. การวัดมูลค่าของเงินลงทุนในลูกหนี้	<ul style="list-style-type: none"> - กรณีสามารถประมาณการกระแสเงินสดรับในอนาคตและอัตราคิดลดที่เหมาะสมได้ <p>หามูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต คิดลดด้วยอัตราที่เหมาะสมกับความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้แต่ละราย</p> - กรณีไม่สามารถประมาณการกระแสเงินสดรับในอนาคตได้ <ul style="list-style-type: none"> □ กรณีที่มีหลักประกัน <p>ใช้มูลค่าหลักประกันเป็นมูลค่ายุติธรรม การประเมินมูลค่าหลักประกัน ให้ประเมินตามหลักเกณฑ์ที่ ธปท. กำหนด</p> □ กรณีที่ไม่มีหลักประกัน <p>ให้ถือว่ามูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนในลูกหนี้เท่ากับศูนย์</p>
3. กรณีลูกหนี้ค้างชำระดอกเบี้ยเป็นระยะเวลารวมกันเกินกว่า 3 เดือน นับแต่วันครบกำหนดชำระตามสัญญา	ให้พิจารณาการด้อยค่าของเงินลงทุนในลูกหนี้ โดยใช้วิธีการประเมินตามข้อ 2

ประกาศและหนังสือเวียนที่เกี่ยวข้อง

1. [การชักข้อความเข้าใจเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีสำหรับการรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้เงินให้กู้ยืม \(21 พ.ย. 2546\)](#)
2. [การบัญชีเกี่ยวกับการรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้เงินให้กู้ยืมและหลักเกณฑ์ในการกำกับดูแล \(3 ธ.ค.2545\)](#)

2.3 การบัญชีเกี่ยวกับเงินลงทุน

(ใช้สำหรับการบันทึกบัญชีเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุนของ
ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุนและบริษัทเครดิตฟองซิเอร์)

ความหมายของตราสารหนี้และตราสารทุน

ตราสารหนี้	ตราสารทุน
<p>หมายถึง สัญญาที่แสดงว่าผู้ออกตราสารมีภาระผูกพันทั้งทางตรงและทางอ้อมที่จะต้องจ่ายเงินสด หรือสินทรัพย์อื่น ให้แก่ผู้ถือตราสารตามจำนวนและเงื่อนไขที่ได้กำหนดไว้โดยชัดเจนหรือโดยปริยาย ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. พันธบัตร 2. ตั๋วเงินคลัง 3. ตราสารอื่นที่ออกโดยรัฐบาลไทย องค์การของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือนิติบุคคลที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้นเป็นผู้ออก ที่มีลักษณะเป็นการระดมทุน 4. หุ้นกู้ 5. ตัวแลกเปลี่ยนที่ธนาคารพาณิชย์ออกเพื่อการกู้ยืมเงินระหว่างสถาบันการเงิน ตามหนังสือเวียน ที่ ฝนส. (21) ว. 115/2549 ลงวันที่ 6 ก.ย. 2549 (ออกแทนฉบับที่ ธปท. ณว. (ว) 1030/2532) 6. ตัวแลกเปลี่ยนที่บริษัทเงินทุน ออกเพื่อระดมทุนจากประชาชน 7. ตัวแลกเปลี่ยนที่ออกโดยธุรกิจอื่นหากมีลักษณะเป็นการระดมทุน และมีลักษณะคล้ายหุ้นกู้ 8. FRN FRCD หรือตราสารแห่งหนึ่งใด ที่มีลักษณะเป็นหุ้นกู้หรือคล้ายคลึงหุ้นกู้ที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์อนุญาตให้เสนอขาย 9. ตราสารอนุพันธ์ที่มีลักษณะเกี่ยวข้องกับตราสารหนี้ ซึ่งในขณะนี้ คือ Credit Link Notes 10. ตัวสัญญาใช้เงินที่ได้รับจากบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทยเพื่อชำระค่าโอนสินทรัพย์ค้ำประกันคุณภาพ (หนังสือเวียนที่ ธปท. สนส. (21) ว. 1421/2546 ลงวันที่ 17 มิ.ย. 2546) 11. ตราสารหนี้ประเภทอื่นใดที่ ธปท. จะประกาศเพิ่มเติมในภายหลัง 	<p>หมายถึง สัญญาที่แสดงว่าผู้ถือตราสารมีความเป็นเจ้าของในส่วนได้เสียคงเหลือของกิจการที่ไปลงทุน ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. หุ้นสามัญ 2. หุ้นบุริมสิทธิ 3. ตราสารอนุพันธ์ที่มีลักษณะเกี่ยวข้องกับตราสารทุน ซึ่งในขณะนี้ คือ ใบสำคัญแสดงสิทธิซื้อหุ้นสามัญ 4. ตราสารทุนประเภทอื่นใดที่ ธปท. จะประกาศเพิ่มเติมในภายหลัง

การประเมินราคายุติธรรม

	ตราสารหนี้	ตราสารทุน
<p>1. ตราสารที่จำหน่ายในประเทศ</p> <p>(1) ตราสารที่มีตลาดรองรับ</p> <p>(ก) ตราสารหนี้ประเภท ตัวเงินคลัง พันธบัตรรัฐบาล พันธบัตรกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน พันธบัตรรัฐวิสาหกิจ</p> <p>(ข) ตราสารหนี้ประเภท หุ้นกู้ บริษัทเอกชน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - กรณีที่มีผลตอบแทน ให้คำนวณมูลค่ายุติธรรมโดยใช้สูตรที่กำหนดไว้ในหนังสือที่ ฉบท. นว. (ว) 1086/2538 ลงวันที่ 22 พ.ค. 38 เรื่อง มาตรฐานเสนอซื้อขาย และคำนวณราคาสำหรับการซื้อขายหลักทรัพย์รัฐบาลใน <u>ตลาดรอง</u> และหนังสือเวียนเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว - กรณีที่มีราคาในตลาด หรือสามารถประเมินราคา ได้อย่างน่าเชื่อถือ ให้ใช้ราคานั้นเป็นมูลค่ายุติธรรมได้ - ให้ใช้ผลตอบแทน หรือราคาเสนอซื้อเฉลี่ยครั้งล่าสุดที่เผยแพร่ไว้บน Web Site ของสมาคมตลาดตราสารหนี้ไทย (ThaiBMA) - ให้ใช้อัตราผลตอบแทน หรือราคาเสนอซื้อเฉลี่ยครั้งล่าสุดที่เผยแพร่ไว้บน Website ของ ThaiBMA หรือ ตลาดอื่นที่มีหน่วยงานของรัฐกำกับดูแลและหลักทรัพย์ดังกล่าวมีการซื้อขายอยู่ 	<ul style="list-style-type: none"> - ให้ใช้ราคาเสนอซื้อครั้งล่าสุดจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

	ตราสารหนี้	ตราสารทุน
(2) ตราสารที่ไม่มีตลาดรองรับหรือตลาดนั้นไม่มีคุณสมบัติเพียงพอที่จะเป็นตลาดซื้อขายคล่อง	<p>(ก) ตราสารหนี้ประเภทหุ้นกู้เอกชน</p> <p>(ข) Credit Linked Notes</p> <p>(ค) พันธบัตรออมทรัพย์ช่วยชาติ</p> <p>(ง) ตราสารหนี้อื่นที่ออกจำหน่ายในประเทศนอกเหนือจากที่ระบุไว้ในข้อ (ก) (ข) และ (ค)</p>	<p>- ให้ถือปฏิบัติตามที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชี โดยถือเป็นเงินลงทุนทั่วไป แสดงในงบดุลด้วยราคาทุน และพิจารณาการค้อยค่าของเงินลงทุนด้วย</p> <p>- ให้ใช้อัตราผลตอบแทนหรือราคาเสนอซื้อเฉลี่ยครั้งล่าสุดของพันธบัตรรัฐบาล หรืออัตราผลตอบแทนที่เป็น Interpolated Yield ของพันธบัตรรัฐบาลที่เผยแพร่ไว้บน Web Site ของ ThaiBMA โดยบวกค่าความเสี่ยง (Risk Premium) ตามความเหมาะสม</p> <p>- ให้สถาบันการเงินผู้ลงทุนเป็นผู้ประเมินมูลค่ายุติธรรมเอง โดยคำนึงถึงความเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง</p> <p>- ให้ใช้ราคาซื้อคืนก่อนครบกำหนดในช่วงเวลาต่างๆ ที่ ธปท. ประกาศ</p> <p>- ให้สถาบันการเงินที่เชื่อถือได้เป็นผู้ประเมินมูลค่ายุติธรรม</p>
2. ตราสารที่จำหน่ายในต่างประเทศ	<p>ทั้งกรณีที่มีตลาดรองรับ และไม่มีตลาดรองรับหรือตลาดนั้นไม่มีคุณสมบัติเพียงพอที่จะเป็นตลาดซื้อขายคล่อง</p> <p>- ให้สถาบันการเงินในต่างประเทศที่เป็นผู้ขายหรือเป็น Dealer ในตราสารหนี้ดังกล่าวให้แก่ ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ หรือสถาบันการเงินในต่างประเทศรายอื่นที่เชื่อถือได้เป็นผู้ประเมินมูลค่ายุติธรรม</p> <p>- หรือใช้ราคาที่เคยแพร่อยู่ใน Bloomberg, Reuters, Telerate (หนังสือถึงสมาคมธนาคารไทย /ต่างชาติ /บริษัทเงินทุน /บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ ลงวันที่ 3 ก.พ. 2546)</p>	

	ตราสารหนี้	ตราสารทุน
(1) ตราสารที่มีตลาดรองรับ (2) ตราสารที่ไม่มีตลาดรองรับหรือตลาดนั้นไม่มีคุณสมบัติเพียงพอที่จะเป็นตลาดซื้อขายคล่อง		<ul style="list-style-type: none"> - ให้สถาบันการเงินในต่างประเทศที่เป็นผู้ขาย หรือเป็น Dealer ในตราสารทุนดังกล่าวให้แก่ ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ หรือสถาบันการเงินในต่างประเทศรายอื่นที่เชื่อถือได้เป็นผู้ประเมินมูลค่ายุติธรรม หรือใช้ราคาที่เคยแพร่ไว้ในตลาดต่างประเทศที่มีหน่วยงานของรัฐกำกับดูแล (หนังสือถึงสมาคมธนาคารไทย / ต่างชาติ / บริษัทเงินทุน / บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ ลงวันที่ 3 ก.พ. 2546) - ให้ถือปฏิบัติตามที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชี โดยถือเป็นเงินลงทุนทั่วไป แสดงในงบดุลด้วยราคาทุน และพิจารณาการค้ำยค่าของเงินลงทุนด้วย
3. ตราสารทุนของลูกหนี้ที่เกิดจากการแปลงหนี้เป็นทุน ซึ่งมีข้อจำกัดในการถือครองและจำหน่าย		<ul style="list-style-type: none"> - ให้กำหนดให้ชัดเจนตั้งแต่วันที่ได้รับทุนนั้นมาว่าเป็นเงินลงทุนทั่วไป หรือเป็นเงินลงทุนในบริษัทร่วมหรือบริษัทย่อย และบันทึกบัญชีตามมาตรฐานการบัญชี

ประกาศและหนังสือเวียนที่เกี่ยวข้อง

1. [การบัญชีเกี่ยวกับเงินลงทุน \(13 ธ.ค. 2545\)](#)

2.4 นโยบายการจ่ายเงินปันผล

(ใช้สำหรับ ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุนและบริษัทเครดิตฟองซิเอร์)

รพท. ได้ออกข้อกำหนดในเรื่องการจ่ายเงินปันผลของสถาบันการเงินว่าไม่ควรนำกำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงหรือมิได้เกิดจากการซื้อขายทรัพย์สินที่แท้จริงมาใช้ในการจ่ายเงินปันผล

- (1) กำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง หรือไม่มีกระแสเงินสดรับจริง เช่น
 - กำไรที่เกิดจากการตีราคาหลักทรัพย์เพื่อค้า (Mark to Market)
 - กำไรที่เกิดจากการโอนเปลี่ยนประเภทสินทรัพย์ทางการเงิน
- (2) กำไรที่เกิดจากการขายทรัพย์สินที่มีได้มีการซื้อขายจริง เช่น
 - การขายทรัพย์สินรอการขายที่มีเงื่อนไขซื้อคืนหรือมีสิทธิซื้อคืนในอนาคต

ประกาศและหนังสือเวียนที่เกี่ยวข้อง

1. [นโยบายการจ่ายเงินปันผลของธนาคารพาณิชย์ \(28 ก.ค. 2546\)](#)
2. [นโยบายการจ่ายเงินปันผลของบริษัทเงินทุน บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์และบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ \(28 ก.ค. 2546\)](#)

2.5 การบัญชีสำหรับการขายทรัพย์สินรอการขาย

(ใช้กับธนาคารพาณิชย์ และ AMC สำหรับทรัพย์สินรอการขายทุกประเภท ยกเว้นตราสารหนี้และตราสารทุน)

ทรัพย์สินรอการขาย หมายถึง

- (1) ทรัพย์สินที่ตกเป็นของธนาคารพาณิชย์ เนื่องจากการชำระหนี้ หรือเนื่องจากการที่ธนาคารได้ซื้อทรัพย์สินที่จำนองไว้กับธนาคารพาณิชย์นั้นจากการขายทอดตลาด โดยคำสั่งของศาลหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ รวมทั้งการเข้าครอบครองทรัพย์สินจากการให้เช่าการเงินหรือการให้เช่าซื้อ
- (2) ที่ดิน อาคาร และทรัพย์สินอื่น รวมทั้งสิทธิการเช่าเพื่อใช้ดำเนินธุรกิจหรือสำหรับพนักงาน ซึ่งปัจจุบันมิได้ใช้เพื่อการดังกล่าวแล้ว

หลักเกณฑ์การรับรู้รายได้

- (1) ได้โอนความเสี่ยงและผลตอบแทนจากทรัพย์สินนั้นให้ผู้ซื้อแล้ว
- (2) ผู้ขายไม่เกี่ยวข้องในการบริหารสินทรัพย์และไม่ได้มีการควบคุมทั้งทางตรงและทางอ้อม
- (3) สามารถวัดมูลค่าของรายได้จากการขายได้อย่างน่าเชื่อถือ
- (4) มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่จะได้รับเงิน
- (5) สามารถวัดต้นทุนจากการขายได้อย่างน่าเชื่อถือ

ทั้งนี้ ในการรับรู้กำไรจากการขายจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ ธปท. กำหนด กรณีไม่เข้าเงื่อนไขทั้ง 5 ข้อดังกล่าวให้บันทึกเป็น “เงินมัดจำ”

กรณีเข้าเงื่อนไขการขายทั้ง 5 ข้อ ให้บันทึกบัญชีรับรู้กำไรจากการขายเมื่อเป็นไปตาม
หลักเกณฑ์ ดังนี้

การขายทรัพย์สินรอการขาย	การรับรู้กำไรเป็นรายได้
<p><u>ขายให้กับบุคคลทั่วไป</u></p> <ul style="list-style-type: none"> □ ไม่เกิน 10 ล้าน □ เกิน 10 ล้าน <ul style="list-style-type: none"> - กรณีที่ 1 ได้รับชำระเงินสดแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 และผู้ซื้อมีความสามารถในการชำระหนี้ - กรณีที่ 2 ได้รับชำระเงินไม่ถึงร้อยละ 20 	<ul style="list-style-type: none"> - รับรู้ทันทีทั้งจำนวน - รับรู้ทันทีทั้งจำนวน - รับรู้ตามสัดส่วนตามงวดที่ชำระ (Installment Method) งวดใดชำระถึงร้อยละ 20 รับรู้ได้ทั้งจำนวนที่เหลือ
<p><u>ขายให้กับบริษัทในเครือ กรรมการ ผู้บริหารระดับสูง ผู้ที่เกี่ยวข้องกับกรรมการหรือผู้บริหารระดับสูง หรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่</u></p> <ul style="list-style-type: none"> □ ไม่มีการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน หรือบริษัทในเครือ <ul style="list-style-type: none"> - กรณีที่ 1. รับชำระเป็นเงินสดทั้งจำนวน - กรณีที่ 2. ทอยชำระ □ มีการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน หรือบริษัทในเครือ <ul style="list-style-type: none"> - กรณีที่ 1. กู้ยืมเพื่อชำระค่าทรัพย์สินทั้งจำนวน - กรณีที่ 2. กู้ยืมเพื่อชำระค่าทรัพย์สินไม่เต็มจำนวน โดยผู้ซื้อชำระเป็นเงินสดบางส่วน 	<ul style="list-style-type: none"> - รับรู้ทันทีทั้งจำนวน - รับรู้รายได้ในงวดสุดท้าย (Cost Recovery Method) - รับรู้รายได้ในงวดสุดท้าย (Cost Recovery Method) - ส่วนที่จ่ายเงินสด รับรู้รายได้ทันทีตามสัดส่วนเงินสดที่ได้รับต่อราคาขาย ส่วนที่มีการกู้ยืม รับรู้รายได้ในงวดสุดท้าย (Cost Recovery Method)

กรณีขายขาดทุน จะต้องรับรู้ขาดทุน ในงบกำไรขาดทุนทันทีทั้งจำนวน

ให้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการขายทรัพย์สินรอการขายในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

ประกาศและหนังสือเวียนที่เกี่ยวข้อง

1. [การบัญชีสำหรับการขายทรัพย์สินรอการขาย \(4 ก.พ. 2547\)](#)